Har du lyst på grønt hus?

Hvis du ønsker å male huset grønt finnes det en rekke grønne farger på malingsprodusentenes fargekart. Før du løper og kjøper maling er det lurt å bruke litt tid på å finne riktig nyanse, for grønt kan være en skikkelig luring når den kommer opp på husveggen.

Av Bjørg Owren/ifi.no, ifi.no

Vi har ingen lang tradisjon for grønne trehus. Årsaken er at før man begynte å framstille fargepigment industrielt, var de grønne pigmentene kostbare og lite anvendbare på hus. Fram til midt på 1900-tallet røde, brune og gule fargepigment, de såkalte jordfargene, som var mest brukt på hus i Norge og resten av Skandinavia. Slik hadde det vært gjennom århundrer. Fordi vi er så vant til disse fargene oppfatter vi dem som naturlige husfarger. Men med moderne teknikker har bredden i antall farger og kulørstyrke gitt et «hav» av muligheter så nå er det egentlig fritt fram for å velge etter egen smak.

Naturen er gulgrønn

Utfordringen er å finne rett grønnfarge. Det er lett å tenke at grønt er en fin farge som får huset til å gli i ett med naturen, men her har mange bommet; for naturen er mye mer gulgrønn enn de færreste av oss tenker på. Det grønne i naturen har mye gult i seg; løv, nåletrær og gress. Selv det vi opplever som blågrønt viser seg å være gulaktig når vi sammenligner med fargeprøver.

Lav kulørthet

Fargene i naturen er heller ikke særlig kulørsterke. Selv det grønneste gresset har ikke høyere kulørthet enn 40-50 på en skala fra 0-100. I hovedsak er de grønne fargene i naturen også veldig mørke. Tallene er hentet fra boken Färgen på huset, som er skrevet av de svenske arkitektene Karin Fridell Anter og Åke Svedmyr. De har begge farge som sitt spesialfelt.

BLÅTONER: Det grønne blir sterkere og heller mot blått når den kommer opp på huset.

Se på andre hus

Mange opplever at det er vanskelig å velge utvendig farge til huset. Og når farge er funnet, blir den helt annerledes på huset enn den var på fargekartet. Dette er mer regel enn unntak.

– Mitt viktigste råd til fargesetteren er derfor la fargeprøvene ligge i starten på prosessen. Gå i stedet rundt og se på andre hus, og spør folk hvilken farge de har brukt. Eller ta med fargeprøver og legg mot husveggen og sjekk selv, sier Fridell Anter i boken.

VRIENT: Å velge riktig grønnfarge til fasaden kan være vrient. Et godt tips er å velge en grønnfarge med en tydelig helning mot gult.

Grågrønt eller blågrått

Det å finne «riktig» grønnfarge byr på flere utfordringer; fargen forandres mye fra den faktiske fargen på den lille prøven til opplevd farge på huset. Ofte blir fargen mer blå. Det skjer en forskyvning fra gult mot blått på alle grønne hus, og aller mest på de lyse og svakt kulørte. En grågrønn fasade kan oppleves nesten blågrå når huset er ferdig malt.

Vær og årstid

Fargen vil også oppleves ulikt avhengig av vær og årstid. På en solrik vinterdag med snø på alle kanter vil for eksempel fargen framstå mer kulørsterk enn den faktisk er, mens på en overskyet dag framstår fargen dusere og mer gråaktig.

LYSET PÅVIRKER: Det er stor forskjell på fargen i lys og skygge.

Test fargen

Før du kjøper maling til hele huset anbefales det at du tester fargen. Mal en prøve på hjørnet av huset, da ser du enklest hvordan den tar seg ut i forhold til omgivelsene. Det kan også være lurt å sjekke med fargehandleren om hvor lysbestandig ønsket farge er, siden det varierer.

Hvis du ønsker at huset skal gå i ett med naturen er det ikke sikkert at grønt er et godt valg.

- Grønne hus som ser ut som natur er sjelden, sier arkitekt og billedkunstner Mette L'orange som jobber mye med fargesetting av hus og hele miljø.

Hun tror vi har en innebygget logikk som gjør at vi synes det ser fremmed ut, og da stikker huset seg fram i stedet for å bli «skjult».

- Grønt blandet med en komplementær (rødt) vil gi en grågrønnbrun tone som vil kamuflere huset bedre, sier L'orange.

Tenk på dette når du maler huset grønt:

Se på andre hus, når du finner en fin farge spør eieren om fargekode eller mål fargen ved å sammenligne med fargeprøver.Farger som ser «grumsete» ut på fargekartet blir tydelig grønn på husetSkal huset stikke seg fram eller gå i ett med omgivelsene?Kulørsterke og hvitaktige farger stikker fram, mens gråaktige og mørke farger demper.Vil du spille på lag med naturen og tradisjoner; velg grønt med en tydelig helning mot gultØnsker du et lys grønt hus, gå for en fargeprøve som ser ganske dempet ut. Fargen «vokser» på veggen.Ønsker du grønt som ikke heller verken mot gult eller blått, velger du en

farge som heller mot gult.En fargeprøve med for lite gulhet, blir blåaktig grønn på veggen.Mal fargeprøve på hjørnet av huset, da ser du hvordan fargen passer i forhold til omgivelseneSe på helheten. Hvordan vil fargen passe sammen med omgivelsene – naturen og annen bebyggelse.Lyse farger framhever og forstørrerMørke farger demper og forminsker

PRØVEMAL: Test fargen før du gjør det endelige valget. Mal en prøve på hjørne av huset, da ser du best hvordan fargen virker mot omgivelsene.

Fakta:

Karin Fridell Anter og Åke Svedmyr er arkitekter med spesialkompetanse i farge. Boken «Färgen på huset» bygger på deres forskning og mangeårig erfaring med fargesetting av hus.

Deres erfaring og forskning er basert på svenske forhold. Men lyset som er en viktig faktor for hvordan vi oppfatter farger utendørs er temmelig likt de vi har her, så deres funn er også relevante her hos oss, mener Mette L'orange, som er professor i farge ved Kunsthøyskolen i Oslo og Kunst- og designhøgskolen i Bergen.